

Les grans gavines grises
sobrevolant les vides
dels amants. Les grans piles
de troncs encadenats
marcant el camí a les
barques, donant a les
algues lloc per amar-se
i dir: «aquests que passen,
passen de llarg, però
jo romanc i això és casa»,
marcant el punt dels vint
renaixements diaris
del mar que les gavines
vigilen de prop per
dir «aquest verd i aquest blau
m'omplen i dalt d'ells sempre
és a casa». Les taques
en bosc a les façanes
de cases on la gent
no viu ni fa l'amor,
els bancs vermells de la
Giudecca mirant l'illa
grossa. Assegut l'home
sol diu «però qui té
una casa a Venècia?»
i les barques segueixen
els camins definits
portant a amants que volen
sols cases on amar-se.

Ja és l'últim dia. Entre la boirina
un home tanca una portalada
de fusta i un altre espera el tram
amb les mans a les butxaques de
l'abric. Alguns porten panettoni
penjant de les mans velles o plantes
de Nadal que sonen a embolcall.
L'últim dia hi ha molta gent i
tothom porta regals; el vellut
al seient és vermell com les plantes
de Nadal, que no fan gaire olor.
Els panettoni una mica sí,
a dolç i a casa. Alguns validen
el tiquet a la màquina, que
fa un soroll curt per felicitar-los.
La gent es felicita les festes.
La gent que normalment diu salve i
ciao ara es felicita festes.
Jo les celebraré a casa: sense
olor de panettone, i aquí
serà allà. L'últim dia la boira
igual sobre quioscos i esglésies
modernes. Les pantalles a les
andanes indiquen igual les
hores, que són les mateixes. Sols
algun error, alguna llum que
no s'encén, algun tiquet que no
es valida, algú sense regals
o jo sent aquí. Han posat senyals
de neu a la carretera i branques
d'hivern als arbres. Pugen antenes
i els arbres agafen terra abans
no els empassi l'immens riu de boira

i rotondes com cada matí.
L'últim dia l'abraçada blanca
del cel i la llacuna, com cada
matí. Els pals suren entre les illes
esperant arribar-hi, fer-hi un
mos, besar, potser parar el buit una
estona i tornar. Potser casa és
una illa. L'últim dia una estàtua
segueix vigilant els edificis
mal posats de Tolentini. El bar
segueix ple i els manobres treballen
en les mateixes obres que, ben
mirat, han avançat des que vaig
arribar el primer dia. Tot és
tant humit i distant, pujo i baixo
els graons dels ponts amb el mateix
posat de persona que és allà.
Les màscares segueixen penjades
a Fondamenta de le Sechere,
primer cinc després una o primer
una després cinc, i sempre algú
aparcant la seva barca que
potser són molts o potser una barca
eterna. En tot cas l'aigua, les portes
d'aigua. L'últim dia l'aigua encara
torna fred l'aire, l'aire encara entra
fort en mi. Respiro diferent,
allà? L'últim dia ho faig també
diferent però les vaporetti
segueixen sortint plenes des de
Piazzale Roma i jo segueixo
pujant-m'hi sense pensar per fer
alguna cosa i alguna cosa

bonica com no ser enlloc. Amb
el full a la mà que certifica
que torno a casa ara pujo a l'última
vaporetto, la de sempre, la
dels palaus abandonats, la que
comença buida i deixa finestres
per mirar com és ser aquí allà.
A bord escric una llarga fila
de paraules com si això salvés
les coses, les guardés. L'últim dia
hi crec, encara, en això i en San
Simeon i la seva gran cúpula
turquesa, però no crec en la
puntualitat de les góndoles
ni les banderes vermelles amb
lleons daurats que mai han rugit.
La humitat negra escala façanes,
els homes grans duen barrets negres
i els joves pantalons militars,
encara. Les gavines onegen
igual sobre el recargolament
decrèpit d'edificis i enormes
cartells d'exposicions, les màscares
són grans i petites, sempre miren,
com el primer dia, i els barquers
de càrrega vesteixen armilles
fluorescents per no perdre's en
la indefinició que els empeny.
Al mercat de Rialto una dona
gran arrossega un carro i es posa
les ulleres per mirar bé el número
de la vaporetto on soc, per si és
la seva; però l'últim dia és

la meva i m'enduc amb mi tot el
que navega, a casa. Allà, l'andana
groga sura i es mou i a vegades
topa amb la barca i a vegades s'hi
fan algues i musclos. Els que veig
ja hi eren, quan vaig arribar. L'últim
dia la vaporetto segueix
trigant deu segons a travessar
el pont de Rialto i aquests deu
segons fa més fred, com quan ets lluny
dels teus i de sobte venen deu
segons de pensar-hi. Em sembla que
sento al lluny una música i penso
que a les barques no hi ha músics, que
enyoro els músics del metro, que
vull el metro deu segons, però
allò no hi ha gavines així:
boniques al cel, les cares blanques,
horribles a terra, els becs plens de
sang. Les góndoles parades, l'últim
dia, pugen i baixen tallant
l'aire com aletes de tauró,
que mai n'hi ha. A la Salute ja no
hi venen ni ciris ni avellanes
garapinyades però segueixo
tenint-ne el gust. Em van portar a casa,
crec, però eren d'aquí. Sí que hi ha
turistes fent-se fotos i no
la veig però la Madonna, sempre.
Els qui baixen a San Marco l'últim
dia duen les mateixes cares
expectants. És el seu primer dia,
potser. Els taxis d'aigua els mouen d'una

banda a l'altra i els prometen coses.
El canal de la Giudecca és fondo
com sempre, la vaporetto es mou;
m'he posat tants cops al llit sentint-ne
el bressol al cos que em sembla que
ja l'havia sentit abans de
ser aquí. El campanile de San
Giorgio el menja la boirina.
No s'hi deu veure res. Jo ho vaig veure
tot i es movia. Un colom ha entrat
i passeja recollint engrunes
com un passatger més. Em pregunto
quan baixi en un lloc diferent què
creurà que ha passat, si tornarà
a trobar el seu lloc. Potser ha vingut
a acomiadar-se de mi com
l'aranya i les dues paneroles
que ahir de nit em van sortir al bany,
un bany on no havia vist mai un
insecte. Aquí he tingut vent i por
però m'he tingut a mi, una mica.
Faig tota la volta perquè és l'última
volta i torno a l'inici, al senyor
que diu buon nattale per unes
monedes, a ser xopa en la pluja
esperant un tram on posi Favaro.
L'últim dia conec aquests noms
i escric aquestes paraules i
la màquina em valida el tiquet
sense errors, a l'hora anunciada,
però crec que jo soc igual: el
meu abric segueix vermell i he vist
Venezia enfonsada en l'aigua i

he vist Venècia ser miratge
al final del pont, com una màscara,
un engany, i les he estimat, ho
juro. L'olor freda i humida, ho
juro. Posar les mans en butxaques
d'abrics molls i esperar trams i pedres
antigues. Posar els ulls en gavines
i barques, seguir-les. L'últim dia
ho sé: la llacuna amb pluja sembla
que pugi al cel, sembla que vagi a
cobrir-la per a mi. El tram s'allunya
i veig Venezia allà, quieta
i surant, tornant a ser Venècia,
com el primer dia. I tornaré
a casa per nadal carregada
d'avellanes i panettoni i
paraules escrites i entraré
al metro i felicitaré festes
i trepitjaré insectes al bany
i passaré una mica menys de
fred i una mica menys d'aigua. L'últim
dia penso en això: en el primer
dia a casa i és meu i és endins
i es mou com una barca entre noms
però sempre significa aquí.